

moet zijn, is mij minder duidelijk: deze bedrijven hebben geen klanten of rekeninghouders, of overheidsgaranties. Bij dit soort discussies hoor je overigens al snel dat bedrijven de wijk nemen omdat het Nederlandse vestigingsklimaat niet goed zou zijn. Maar Nederland staat er juist geweldig goed op: het is een stabiel land, een *gateway* naar Europa en iedereen spreekt zijn talen. Dat is een belangrijke kwalificatie.”

6 En toch was het een mager jaar voor beursgangen op het Damrak. Waar lag dat aan?
Everts: “Als bedrijven hun beursgang uitstellen of zelfs

‘VESTIGINGS-
KLIMAAT
NIET GOED?
NEDERLAND
STAAT ER JUIST
GEWELDIG
GOED OP!’

Arnoud Boot

afblazen, wordt er vaak naar het barre klimaat gewezen. Wat ook meespeelt, is dat de *private equity*-partijen aan de bovenkant van de markt sterk geprofessionaliseerd zijn. Ze zijn groter geworden en hebben flinke toezeggingen gekregen van investeerders. Ik denk dat er veel voorbeelden zijn van bedrijven die prima naar de beurs hadden kunnen gaan, maar die er nu voor kiezen om bij grote private equity-bedrijven te worden ondergebracht. We zien hier steeds vaker dat niet het hele bedrijf privaat gaat, maar dat de eigenaren zelf aan de knoppen blijven zitten en direct meer financiële ruimte krijgen. Voor dit soort keuzes hebben we begrip.”

Boot: “Private equity was er vroeger vooral voor de transitiefase, maar ze hebben nu ook vervolgfondsen. Dat is bijvoorbeeld interessant voor pensioenfondsen. Als grote belegger kun je makkelijk een jaar of vijftien een deelneming hebben in dergelijke partijen zonder dat die beursgenoteerd is. Er is structureel iets veranderd. Vroeger was de markt per definitie de beurs, maar nu is de beurs een van de onderdelen van de markt.”

7 Heeft een aandelenbeurs dan nog wel bestaansrecht?

Boot: “Vanuit beleggersperspectief is het cruciaal liquide markten te hebben, want hoe kun je anders beleggen in een gediversifieerde portefeuille waar je ook weer snel uit kunt stappen? Dus ik denk dat de druk vanuit de hele maatschappij om beursgenoteerde bedrijven te hebben nog steeds heel groot is.”

Everts: “In het segment van ondernemingen met een omzet van 100 miljoen tot een miljard kun je als beurs echt een goed platform aan nieuwe partijen bieden. Daarin heb je de nieuwe versnellers te pakken. Er zijn op

dit moment legio partijen die met hun prachtige en unieke kennis leuren, maar waar de bank koudwatervrees heeft voor het verstrekken van een lening. *Seed capital* en *venture capital* kan een beurs bij uitstek bieden.”

8 Wat zijn jullie verwachtingen voor het beursklimaat in 2023?
Boot: “Als je op dit moment als particuliere belegger een miljoen euro hebt en je zou dat moeten gaan beleggen, dan zou ik geen antwoord hebben op de vraag waar je dit het beste kunt doen. Ik zou – ondanks de inflatie – geneigd zijn nog even te wachten. Ik vind de risico's in de verschillende *asset classes* heel hoog.

Voor grotere beleggers speelt iets anders. Juist in tijden van crisis en onrust zijn er altijd partijen die verkeerd zitten, bijvoorbeeld door de manieren waarop zij gefinancierd zijn. Dus daar komen kansen.”

Everts: “Ik heb ooit bij een groot pensioenfonds gewerkt, en het pensioenvermogen moest te allen tijde belegd zijn. Ik kan me voorstellen dat je als particuliere belegger het afgelopen jaar echt wel een paar keer gedacht hebt: ik zet alles maar even op een bankrekening. Maar als de grote pensioenfondsen dat in het verleden op dat soort momenten inderdaad gedaan zouden hebben, dan was Nederland niet zo kapitaalkrachtig als het nu is.

Ik neem dat uitgangspunt ter harte. Dus ik denk dat je er beter aan doet om – ondanks alle koersschommelingen – wel constant belegd te zijn. Dat is in mijn ogen een betere hedge tegen de hoge inflatie dan niet belegd zijn.”

Boot: “Er zit in mij toch een soort risico-aversie. Ik voel me ook geen belegger. Ik ben overigens zeker niet pessimistisch over de economie. Deze grillige periode heeft de noodzaak voor aanpassingen in ieder geval zeer duidelijk gemaakt.”